

Recerques Comparatives

2015/2016

Codi: 43149

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313769 Antropologia: Recerca Avançada i Intervenció Social	OT	0	A

Professor de contacte

Nom: Jorge Grau Rebollo

Correu electrònic: Jordi.Grau@uab.cat

Utilització de llengües

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Equip docent

Aurora González Echevarria

Anna Maria Piella Vila

Montserrat Ventura Oller

Virginia Fons Renaudón

Pablo Dominguez Gregorio

Equip docent extern a la UAB

Rodrigo Diaz Cruz

Prerequisits

No hi ha prerequisits per a cursar aquest mòdul.

Objectius

Aquest mòdul forma part de l'Especialitat 1 (Investigació etnogràfica i transcultural) i es desenvolupa al llarg de tot el curs.

Objectius:

- Conèixer la dialèctica entre particularisme i comparació que reflecteixi tot el desenvolupament de la història de l'Antropologia.
- Conèixer els debats teòrics més recents entorn als conceptes de persona, cos i identitat, tant des del punt de vista del grup (identitats col·lectives, ètniques) com de la persona i aplicar-los a estudis etnogràfics específics i a comparacions acotades.
- Conèixer la crítica a las teories clàssiques del parentiu, així com les alternatives proposades tant particularistes com comparatives.

Competències

- Conèixer i aplicar els dissenys teòrics i metodològics, les estratègies i les tècniques de recollida i anàlisi de dades específiques per a fer recerques flexibles i emergents en antropologia.

- Conèixer i aplicar els diversos procediments desenvolupats en antropologia per a fer comparacions transculturals.
- Defensar arguments i justificar una idea amb claredat i precisió, duna manera apropiada al context, valorant les aportacions d'altres persones
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements adquirits i la seva capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants sàpiguen comunicar les seves conclusions, així com els coneixements i les raons últimes que les fonamenten, a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats
- Que els estudiants siguin capaços d'integrar coneixements i enfrontar-se a la complexitat de formular judicis a partir d'una informació que, tot i ser incompleta o limitada, inclogui reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques vinculades a l'aplicació dels seus coneixements i judicis
- Relacionar de manera sistemàtica conceptes, teories i orientacions teòriques de la disciplina per a analitzar contextos etnogràfics específics.
- Utilitzar amb eficàcia les tecnologies de la informació i de la comunicació en la recollida, l'elaboració i la transmissió de coneixement.

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar els coneixements adquirits i resoldre problemes en contextos etnogràfics particulars
2. Comunicar conclusions i propostes d'intervenció en un context de presentació d'un treball d'investigació.
3. Dominar la dialèctica entre particularisme i universalitat en els temes que apareixen en les diferents societats en relació amb els conceptes de cos, persona i identitat.
4. Escollir els arguments adequats en les presentacions orals i escrites i justificar-los amb claredat i precisió, de forma apropiada per al context i valorant les aportacions d'altres persones.
5. Escollir, entre les diferents formes de comparació, la més pertinent per a la investigació d'un problema sociocultural.
6. Identificar elements rellevants en documents institucionals i textos científics que permetin formular judicis i reflexions sobre les responsabilitats socials i ètiques en antropologia.
7. Identificar les formes de comparació transcultural utilitzades en la formulació i en el desenvolupament de les teories antropològiques.
8. Integrar dades i informacions etnogràfiques primàries i secundàries de fonts diverses.
9. Reconèixer i fer servir les tecnologies de la informació i de la comunicació d'acord amb el context etnogràfic de recerca o d'intervenció triat.
10. Relacionar de manera sistemàtica conceptes, teories i orientacions teòriques de la disciplina més adequats al context etnogràfic específic d'investigació.
11. Triar unitats d'anàlisi comparables en investigació transcultural

Continguts

1. Identitat, persona i grup a l'Àfrica, Amèrica i Austràlia.
 - 1.1. Teoria general sobre la noció de persona/corporalitat. La noció de persona i grup a l'Àfrica Central. El cas Ndowe.
 - 1.2. Persona i individu a l'Amèrica Tropical. Persona en el cas Tsachila. Identitat ètnica: un recorregut general i en el cas Tsachila.
 - 1.3. Identitat, persona i grup a l'Austràlia Aborigen. El cas Djirbal.
2. Parentiu i investigació etnogràfica.
 - 2.1. Referents teòrics i presentació de la proposta.
 - 2.2. Models etnogràfics.

2.3. Anàlisi i crítica de conceptes

3. Investigació i comparació transcultural.

3.1. Formes acotades de comparació.

3.2. Una proposta recent de comparació transcultural acotada.

3.3. La comparació succesiva i el desenvolupament dels programes d'investigació.

3.4. La comparació transcultural en base a la selecció de casos de múltiples grups culturals. Aplicació de mètodes mixtos.

4. Pobles, territoris i mitjans: recursos i cartografies culturals.

4.1. Societat i medi ambient: debats actuals.

4.2. Ús i concepció del medi a l'*Alto Atlas* marroquí.

4.3. Justícia ambiental.

4.4. Espai, territori i mapes culturals: estudis de cas a Equador, Veneçuela i Perú

5. Ritual, performance i poder.

Metodologia

- Classes magistrals/expositives.
 - Lectura i anàlisi d'articles / informes d'interès.
 - Presentació / exposició oral de treballs.
 - Tutories.
 - Estudi personal.
 - Elaboració de treballs.
-

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Anàlisi de documentació etnogràfica i audiovisual	7	0,28	7, 9
Classes magistrals i expositives	68	2,72	5, 7, 10
Estudi personal	60	2,4	7, 8
Tipus: Supervisades			
Anàlisi d'articles / informes d'interès	36	1,44	1
Presentació / exposició oral de treballs	15	0,6	4, 8

Tutories	24	0,96	6
Tipus: Autònomes			
Elaboració de treball	40	1,6	1, 8
Lectura d'articles / informes d'interès	50	2	5, 7, 11

Avaluació

Per a poder ser avaluat/da, l'estudiant ha d'assistir a un mínim del 80% de les sessions presencials de cada bloc i lliurar tot ponderació establerta per a cada una de les instàncies avaluable -assistència, avaluacions dels blocs i treball individual fir "No avaluable". En casos excepcionals, degudament justificats, la comissió del programa de màster podrà resoldre un proc

La data de lliurament del treball d'avaluació per a aquest mòdul és el 13 d'abril de 2016.

Les característiques, estructura, format i altra informació rellevant de les evidències d'avaluació es comunicarà a través de

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa a classe	20%	0	0	3, 5, 7
Lliurament d'informes / treballs breus	30%	0	0	1, 4, 8
Redacció d'un assaig	50%	0	0	1, 2, 8

Bibliografia

AADD (2006). *Qu'est-ce qu'un corps?. Afrique de l'Ouest / Europe Occidentale / Nouvelle Guinée / Amazonie*, Paris: Musée du Quai Branly / Flammarion.

ANDERSON, I. (1997). « I, the 'hybrid' Aborigine : film and representation », *Australian Aboriginal Studies*, 1, pp.4-14.

APARICIO, T. (1989). "Entrevista a Peter Yu: portavoz aborigen". *IWGIA International Work Group for Indigenous Affairs*. Boletín. Vol.9 Núms. 1/2, pp. 17-28

BARTH, F. (1976 [1969]). "Introducción" in F.Barth (ed) *Los grupos étnicos y sus fronteras*, México: F.C.E., pp.9-49.

BASTIDE, R. (1993 [1971]). "Le principe d'individuation (contribution à une philosophie africaine)". En: Dieterlen G. (ed.) *La notion de personne en Afrique noire*. Paris: Éditions L'Harmattan: 34-43.

BERKES F., COLDING J. & FOLKE, C. (2000) "Rediscovery of traditional ecological knowledge as adaptive management". *Ecological Applications* 10 (5) : 1251-62.

CARRITHERS, M.; COLLINS, S.; LUKES, S. (eds) (1985). *The Category of the Person. Anthropology, Philosophy, History*, Cambridge: Cambridge University Press.

DESCOLA, Ph. (2004) "Las cosmologías indígenas de la Amazonía" in A. Surrallés y P. García Hierro (eds) *Tierra adentro. Territorio indígena y percepción del entorno*, Copenhagen: IWGIA, doc.Nº39, pp.25-35.

DESCOLA Ph. & PALSON G. (1996). *Nature and society: anthropological perspectives*. Londres: Routledge.

- DOVE M. R. & CARPENTER C. (2008). *Environmental Anthropology. A historical reader*. Singapur: Ed. Blackwell
- DUMONT, L. (1975). *Introducción a dos teorías de antropología social*. Barcelona: Anagrama. Parte 3 (p 91-139).
- ELLISON N. & MARTÍNEZ MAURI M. (coords.) (2009) *Paisajes, espacios y territorios. Reelaboraciones simbólicas y reconstrucciones identitarias en América Latina*, Quito: Abya-Yala.
- ESTEBAN, M.L.(2004). *Antropología del cuerpo. Género, itinerarios corporales, identidad y cambio*, Barcelona: Ediciones Bellaterra.
- FONS V. (2005) "Concepto de persona en África central". *Oráfrica*. Revista de Oralidad Africana. Ceiba (Laboratorio de Recursos Orales), 1, pp. 21-38.
- FONSECA, C. (2004) "Pautas de maternidad compartida en grupos populares de Brasil", en Diana Marre y Joan Bestard (eds.), *La adopción y el acogimiento. Presente y perspectivas. Estudis d'Antropologia Social i Cultural*, 13. Universidad de Barcelona, pp: 91-116.
- GODELIER, M. & PANOFF, M. (1998). « Introduction ». En: *La production du corps*. Paris: Editions des Archives Contemporaines, pp.xi-xxv.
- GÓMEZ-BAGGETHUN, E. & REYES-GARCÍA, V. (2013) Reinterpreting change in traditional ecological knowledge. *Human Ecology* 41 (4) : 643-647.
- GONZÁLEZ ECHEVARRÍA et al. (2010) "Sobre la definición de los dominios transculturales. La Antropología del Parentesco como teoría sociocultural de la procreación", *Alteridades*, 20 (39), pp. 93-106.
- GUTIÉRREZ ESTÉVEZ, M. (2003). "Representaciones míticas y juegos de lenguaje" Indiana (Ibero-Amerikanisches Institut) Vol. 19-20 Páginas: 89-99.
- HÉRITIER, F. (1996) "La vinculación a la estirpe. Reflexiones sobre los nuevos modos de procreación", en F. Héritier, *Masculino / Femenino. El pensamiento de la diferencia*. Barcelona: Ariel, pp: 249-272.
- LA FONTAINE, J.S. (1985). "Person and individual: some anthropological reflections" in M. Carrithers et al. (eds) *The category of the person*, Cambridge: Cambridge University Press, pp. 123-140.
- MELHUUS, M. (2010) "Hijos sin madres, padres desconocidos y otros problemas de filiación. Hechos reproductivos e imaginaciones procreativas en Noruega. La historia oficial - y algo más", en V. Fons, A. Piella y M. Valdés (eds.) *Procreación, crianza y género. Aproximaciones antropológicas a la parentalidad*. Barcelona: PPU, pp: 27-42.
- MOLINIÉ, A. (1999) "Introducción", en Molinié, A. (ed.) *Celebrando el cuerpo de Dios*. Lima: PUCP, pp. 7-28.
- ORTIZ RESCANIERE, A. (2006). "Introducción". En: Ortiz Rescaniere (ed.): *Mitologías amerindias. Enciclopedia iberoamericana de las religiones*. Nº 5. Madrid: Trotta.
- PIELLA VILA, A. (2004). 'Identitats i ciutadania. Els pobles indígenes d'Austràlia'. *Quaderns de l'Institut Català d'Antropologia*. Sèrie monogràfics núm. 20 Nacions vs. Estats. Pp. 217-238.
- TAYLOR, D. (2012). *Performance*. Buenos Aires: Asunto Impreso.
- VENTURA I OLLER, M. (1994). "Etnicitat i racisme", *Revista d'Etnologia de Catalunya*, núm. 5, Juliol, pp.116-133.
- VENTURA I OLLER, M. (2006). "El cuerpo, marcador de la condición humana. El caso Tsachila del Ecuador" in Muñoz Gonzalez, B. y J. López García (eds) *Cuerpo y medicina. Textos y contextos culturales*, Cáceres: Cicon Ediciones : 257-268.
- VENTURA I OLLER, M. (ed) (2010). *Fronteras y mestizajes*, Bellaterra: Publicacions d'Antropologia Cultural, UAB.

VIVEIROS DE CASTRO, E. (2004). "Perspectivismo y multinaturalismo en la América indígena". En: A. Surrallés y P. García Hierro (eds) *Tierra adentro. Territorio indígena y percepción del entorno*, Copenhague: IWGIA, doc.Nº39, pp.37-80.

VIVEIROS DE CASTRO E. (1996). Images of Nature and Society in Amazonian Ethnology. *Annual Review of Anthropology* 25:179-200